

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Diarienummer
Utr 2013/25
Datum
2013-04-29

Yttrande över Transportstyrelsens rapport om insatser för att underlätta för små och medelstora företag samt kulturhistorisk verksamhet (dnr N2013/1368/TE)

Trafikanalys har anmodats att yttra sig över rubricerade promemoria och vill lämna följande yttrande.

Inledningsvis konstaterar Trafikanalys att Transportstyrelsens huvuduppgift är att svara för regelgivning, tillståndsprövning och tillsyn inom transportområdet. Uppgiften finansieras i huvudsak med avgifter som enligt det regelverk som styr prissättningen och där inget annat anges ska följa eller utgå från principen om full kostnadstäckning.

Transportstyrelsen har i det nu aktuella uppdraget haft i uppgift att redovisa vilka insatser myndigheten genomfört och planerar att genomföra för att underlätta för små- och medelstora företag. Även om det inte framgår explicit av uppdraget får antas att sådana insatser ska syfta till att utjämna konkurrensvillkoren för små och medelstora företag i förhållande till större och mer finansiellt starka företag på en konkurrensutsatt marknad. Transportstyrelsen ska därutöver också, vad gäller kulturhistorisk verksamhet, analysera motiv för och föreslå hur lättnader genom någon form av subvention i förhållande till ordinarie avgifter kan åstadkommas och finansieras. I denna del är insatser/verktyg enligt uppdraget särskilt avgränsat och utpekade till avgiftssubventioner. Enligt Trafikanalys förefaller de föreslagna avgiftslättnaderna när det gäller dessa verksamheter också vara väl motiverade och avvägda. Trafikanalys tillstyrker därför Transportstyrelsens förslag till avgiftslättnader när det gäller kulturhistorisk verksamhet.

Utöver den del som avser kulturhistorisk verksamhet är uppdraget emellertid brett formulerat med avseende på vilka insatser myndigheten kan välja. Det får dock anses självklart att insatserna måste ske inom ramen för myndighetens direktiv och mandat inklusive det nu aktuella uppdraget. Trots detta har Transportstyrelsen valt att även på andra områden än kulturområdet utreda och föreslå avgiftslättnader där myndigheten finner att full kostnadstäckning medför avgörande (negativa) konsekvenser, en ordning som alltså innebär avsteg från självkostnadsprincipen. Enligt Trafikanalys uppfattning hade det varit intressant om Transportstyrelsen istället för avgiftssubventioner, hade kunnat utveckla lösningar för att anpassa såväl behovet och omfattningen av, som processer för tillsynen utifrån vad som är motiverat och rimligt när det gäller just de små och medelstora företagens verksamhet.

De två områden som berörs är flygoperatörer och verkstäder inom luftfartsområdet, områden där Transportstyrelsen bedömer att internationella regelverk ställer hinder i vägen för verksamhetsmässiga effektiviseringar och förändringar i myndighetsutövningen. Dock

saknar Trafikanalys ett närmare underlag för att bedöma vari låsningarna i det internationella regelverket består. En del i en sådan bedömning kan vara en internationell jämförelse av beräkningsgrunder och avgiftsnivåer. Kan andra länder, givet de internationella regelverken, ha hittat mindre resurskrävande vägar att implementera dessa?

Trafikanalys anser vidare att den metod enligt vilken konsekvenserna analyseras visserligen har en ambitiös ansats men att den i praktiken innebär att viktiga effekter riskerar att bli dåligt eller inte alls belysta. I sin rapport bedömer Transportstyrelsen avgifternas inverkan på företagen utifrån dess andel av omsättningen. Om denna andel är större än 2 % bedöms avgiften medföra allvarliga konsekvenser. Andra kostnader än själva avgiften, till exempel kostnader för företagets egen administration och resursåtgång i samband med myndighetskontroll och -tillsyn, fångas dock inte in av en sådan bedömning. Nystartade företag som ännu inte redovisar någon omsättning täcks heller inte in av metoden. Vidare har Transportstyrelsen funnit det svårt att finna omsättningsuppgifter på luftfartsområdet, eftersom merparten av utövarna är statliga myndigheter, landsting, kommuner och kommunala bolag. Konsekvensanalysen inom detta område baseras därför inte på att sätta avgiftsuttaget i relation till en omsättning enligt den metodik som används inom andra kollektiv, utan i stället jämförs avgiftsuttaget i absoluta tal mot de aktuella organisationerna och den verksamhet som dessa bedriver. I vilken mån detta ger en med andra områden jämförbar bedömning är enligt Trafikanalys svårt att avgöra.

Utöver avgiftslättnaderna/subventionerna har Transportstyrelsen identifierat verksamhetsmässiga förenklingar som ska underlätta för små och medelstora företag. Trafikanalys finner det emellertid svårt att utifrån det underlag som presenteras i rapporten bedöma de kostnadsmässiga effekterna av de förenklingsåtgärder som Transportstyrelsen föreslår för denna grupp av företag.

I detta ärende har Brita Saxton varit beslutande. Pia Bergdahl har varit föredragande.

Brita Saxton
Generaldirektör